

ΙΤΑΛΙΚΑ ΙΣΤΙΟΦΟΡΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

Μια ξεχασμένη εποποιία

Επτά από τα δέκα μεγαλύτερα και ομορφότερα τετρακάταρτα ιστιοφόρα του 19ου αιώνα ναυπηγήθηκαν στην Ιταλία. Ταξίδευαν σε όλες τις θάλασσες, κάποιες φορές ακόμα και σε ηλικία 45 ετών. Είχαν μήκος 90-100 μέτρα, πλάτος 12-14, βύθισμα 7-8 μέτρα και τα επάνδρωνε «μια ράτσα ναυτικών δύστροπη και πιστή, ρωμαλέα και περήφανη»

Κανένας ναυτικός πια ύστερα από μερικές μέρες ταξιδιού στην ανοιχτή θάλασσα δεν τρώει μόνο παστό κρέας και γαλέτα μολυσμένη από παράσιτα με το ρίσκο του σκορβούτου. Κανένας δεν πίνει νερό αυστηρά υπολογισμένο και ακόμη χειρότερο αλλοιωμένο, ούτε βρίσκεται στην ανάγκη να ρισκάρει τη ζωή του σε κατάρτια πανύψηλα, σε κεραίες γλιστερές και πανιά φουσκωμένα από την καταιγίδα, μανουβράροντάς τα μόνο και μόνο για να σώσει τη ζωή του. Κανένα μέλος του πληρώματος (ή τέλος πάντων σχεδόν κανένα!) δεν αναλαμβάνει πλέον επίπονα έργα φόρτωσης εκφόρτωσης στα λιμάνια ή απαιτητικά έργα ναυπηγικών επισκευών, όπως του ζητούσαν κά-

ποτε οι εταιρείες που ήθελαν να κάνουν έτσι οικονομία στα έξοδα. Κανένας πια δεν πληρώνεται τόσο λίγο για να κάνει μια ζωή τόσο γεμάτη κινδύνους, δυσκολίες, θυσίες. Ευτυχώς, όχι τουλάχιστον σήμερα και όχι τουλάχιστον στην Ευρώπη. Και όμως σε ένα παρελθόν όχι τόσο μακρινό υπήρξαν τέτοιοι άνθρωποι. Ήταν οι ναυτικοί μιας άλλης εποχής, εκείνοι των ιστιοφόρων που διέπλεαν τους τέσσερις ωκεανούς, μια ράτσα ανδρών που σήμερα έχει περάσει πλέον στη σφαίρα του μύθου και δύσκολα πιστεύει κανείς πως υπήρξε και μπόρεσε να αντέξει σε καταστάσεις τέτοιου είδους. Σε αυτούς αναφέρονταν, όχι τυχαία, παλαιότερα όταν έλεγαν ότι οι άνδρες χωρίζονταν σε τρεις κατηγορίες: στους νεκρούς, στους ζωντανούς και σε αυτούς που πήγαιναν στη

θάλασσα. Οι ναυτικοί, «μια ράτσα δύστροπη και πιστή, ρωμαλέα και περήφανη», έγραφε ο Joseph Conrad, «κανή για κάθε απάρνηση και αφοσίωση, με τις δικές της συνήθειες, τους κανόνες, το δικό της κουράγιο». Άνδρες που διέσχιζαν τους ωκεανούς αντιμέτωποι με κάθε εμπόδιο, με κάθε δυσκολία. Και όλα αυτά χωρίς καμία ιατρική περίθαλψη, χωρίς τη δυνατότητα της φροντίδας σε περίπτωση αρρώστιας που σε ορισμένες ζώνες μπορούσε να είναι το μπερι-μπέρι ή ο κίτρινος πυρετός, οφειλοντας από την άλλη πλευρά να παλεύουν καθημερινά με τα ποντίκια, τις κατσαρίδες, τους κοριούς και τα κουνούπια. Αναρίθμητες οι καθημερινές δραστηριότητες που δεν τους άφηναν ένα λεπτό ησυχίας. Μεγάλη η ψυχική κόπωση, μεγάλος ο σωματικός κόπος, ►

